

Ivo BREŠAN
REPUBLIKA ROSAMARIS
(Otočka farsa)

OSOBE:

Stranka Napridak
FIONULA, predsjednica
BARE
GUŠTE
VISKO
LINO
KIKI
BURA
KUŠTRE
MARKIOL

Stranka pijanaca
GNJUSO, predsjednik
MATE
JERE
ŠIME

Stranka dišperaduna
ZANZE, predsjednik
ROKO
FEBO

MARICA, Markiolova kći
PEPO, njezin zaručnik
IVE PRPIN, redikul
DON ĐIDI, župnik
KRIŽE, policajac
MIRA, liječnica
[ČASNIK]
[KAPETAN]¹

¹ Likovi Časnika i Kapetana javljaju se u radnji, ali nisu navedeni u Brešanovu popisu osoba.

Prvi prizor

Riva na otočkom pristaništu. Na sceni su Bare i Gušte, odjeveni u izlizane vjetrovke i traperice, s lovačkim puškama u rukama i redenicima patrona opasanih oko struka. Između njih je stol, za kojim sjedi Visko, čovjek srednje dobi. Po buci koja dopire izvan scene, zaključujemo da u offu pristaje trajekt.

BARE (*s uperenom puškom*): Stoj di jesi! Da niko nije mrdnija vanka trajekta!

GUŠTE: Ko zakorači na rivu, mrtav je.

GLAS IZ OFFA: Bare, Gušte, ča vam je? Al' ste pošempjali?

BARE: Nismo mi ništa pošempjali, nego čuvamo granice naše države.

(*Iz offa izide brodski časnik.*)

ČASNIK: Koje države? Pa otok Ogoļjak je uvik bija u državi Hrvatskoj.

GUŠTE: E, u temu si se ovi put privari. On ni više Hrvatska, nego je samostalna i nezavisna država.

BARE: I ne zove se Ogoļjak, nego Republika Rosamaris.

ČASNIK: A tako! Tili bi se pripetaj Italiji. Ali onda naučite barem talijanski. Ako oćete da vam se otok zove Ruža mora, to se na talijanski kaže Rosa di mare.

GUŠTE: Nikome se mi ne pripetajemo, nego ćemo bit sami za sebe, oliti svoji na svome. A ovo Rosamaris nije talijanski, nego latinski, toware neuki. Rosa... maris. Druga deklinacija.

ČASNIK: Vidi, vidi, šta smo postali učeni! Jeste to naučili na fakultetu, oli u toverni? A zašto latinski?

GUŠTE: Jerbo su ovoid nađeni ostaci rimske vile. A to znači da su nekad na otoku živili Rimljani, čigovi smo mi potomci. Mi smo zadnji ostatak Rimskog Carstva.

ČASNIK: Ma nemoj! Vidi vam se i po facama. Sama rimska aristokracija... Ala pristani govorit pizdarije i pušti ljude da se iskrcaju. Ovo su sve stranci.

BARE: E, baš zarad tega ča su stranci, ne pušćam. Jerbo mi smo protiv europskih integracija. Neće nas niko utirat u Europsku zajednicu.

ČASNIK: Jebe se Europsku zajednicu za vami. Ovi ljudi nisu političari nego turisti. Tili bi samo malo razgledat i oma poč ća.

GUŠTE: Znamo mi ča to njima znači samo malo razgledat. Oće nas špijunirat i posli po svitu razbanzavat. Ala odveži se od rive i nosi te vraže odovod, i

tebe i njih!

(Pojavi se stariji čovjek u odori kapetana.)

KAPETAN: Šta se to ovdje događa?

ČASNIK: A evo, vidite, kapetane. Proglasili su se državom pa se ponašaju gore negoli Sjeverna Koreja.

KAPETAN: Je li to neka zajebancija?

ČASNIK: Ma kakva zajebancija. Vidite im puške u rukam?

KAPETAN: Jeste li vi pri sebi, ljudi? Šta vam pada na pamet? Za bit država triba vam međunarodno priznanje. A ko će vas priznat, kad niko ništa ne zna o vami?

GUŠTE: Serem ti se ja na priznanje. Na svitu ima otoka manjih od našega, pa su država. A niko nikad nije ni čuja za njih.

KAPETAN: Onda će Hrvatska vojska s pravom izvršit invaziju na otok. I niko joj neće moć reć da je agresor.

GUŠTE: Neka samo prova! Ovod je ostalo skladište eksploziva od JNA. Ima puno podvodnih mina. Postavit ćemo ih oko cilega otoka, pa neka napada ko ima muda.

KAPETAN (*Časniku*): Gremo, gremo ća od ovih ludonja, dok još stranci nisu skužili šta se događa. Skužu li, osramotit ćemo se i mi i cila Hrvatska.

(Kapetan i Časnik se udalje. Začuje se buka motora trajekta koji se otisnuo od rive. U istom trenutku dotrči jedan mladić od dvadesetak godina, koji je, očito, u zadnji tren iskočio iz trajekta.)

PEPO: Stanite! Ne pucajte! Ja sam odovod. Domaći.

BARE (*uperi pušku u njega*): Ruke uvis i da nisi mrdnija! Koji domaći, kad te ne poznajemo.

PEPO (*digavši ruke*): Ja sam Joso Pilipeta, zvani Pepo, sin Andrije.

BARE: A, sin Andre Šporkog! Tvoji su odavno odselili u Split i ti nimaš više ništa s nami.

PEPO: Ali ja ovde imam curu i tribam se uskoro s njome vinćat...

GUŠTE: Nima nikakvih sklapanja brakova između domaćih i stranaca. Jedino ako ćeš se odreć hrvatskog državljanstva i uzet rosamarsko.

PEPO: Ma bit ću i državljanin Narodne Republike Kine, samo me puštite da grem svojoj zaručnici.

BARE: Polako. Najpri moraš proć carinu... Tamo... *(Pokaže na Viska za stolom.)*

VISKO (*pregledavajući Pepovu torbu*): Imaš tri para mudanat... jedne su za carinu... Pet pari bičav... dva para za carinu... Šest košulja... dvi za carinu...

PEPO: Stanite malo! To su sve moje osobne stvari...

VISKO: Bile osobne ili neosobne, sve se carini.

PEPO: Ali ja ću platit koliko triba...

VISKO: Ovod ti nikakvi šoldi više ne važu. Sve se plaća u naturi.

PEPO: A morem li se ja kome žaliti?

VISKO: Moreš ministru financija.

PEPO: Onda me vodite njemu.

VISKO: Već si kod njega. Ja sam ministar. Saslušaj sam tvoju žalbu i odbija je.

PEPO: A ima li neko ko zapovida sa svime?

BARE: Ima predsjednica Fionula. Ali ona je zauzeta državnim poslovima.

GUŠTE: A koja ti je to cura s kojom se imaš vinčati?

PEPO: Marica Mišić, ćer Markiola. Odamo već dvi godine.

GUŠTE: Zakasnija si momak. Ona se već za ručila za domaćeg čovika, Ivu Prpinog. U ovu subotu ima bit svadba.

PEPO: Ma šta! Neka je oti Prpin samo prova taknut, sasut ću mu sve zube u grlo. (*Užurbano krene.*)

GUŠTE: Čekaj, stani! Ne moreš ti samo tako šalabazat po mistu, brez pasoša. Povest ćemo te Fionuli, ako te bude tila primit, pa neka ona odluči. Ali bojim se da je stvar gotova. Dok ti izvadiš domovnicu, dobiješ državljanstvo, pasoš i osobnu kartu, Marica će već početi rađati dca.

PEPO: Ako se to dogodi, uzest ću oni eksploziv iz skladišta i dignut u zrak cili otok. I sebe zajedno s njim...

(*Pepo krene, a Bare i Gušte se zapute za njim, držeći ga na nišanu.*)

Prvi song: ARIVA SAN TI

Drugi prizor

Konoba u malom otočkom mjestu. Umjesto stolova su bačve s položenim daskama preko njih, a gosti, desetak mještana, sjede na bancima i međusobno razgovaraju. Na podiju, koji se izdiže malo iznad njih, u fotelju se zavalila Fionula, korpulentna žena srednjih godina. Konobar Kuštre donosi boce s vinom i čaše i stavlja ih pred goste. Fionula lupa kuhinjskim mlatom po dasci ispred sebe. U jednom kutu sjede župnik, don Đidi, policajac Križe i mlada liječnica Mira.

FIONULA (*lupajući mlatom*): Umirite se gospodo zastupnici, svu vam sriću vrag odni, i poslušajte ča vam imam za reć!

LINO: Je li, Fionula! Kakovi smo mi to zastupnici? Jesmo li Vlada oli Parlamentat?

FIONULA: I jedno ste i drugo, šempjo. Nimamo kadra, pa svak mora obnašat sve funkcije. Ti si, Lino, i ministar prometa i zastupnik.

BURA: A ča si onda ti?

FIONULA: Sve, Bura. I predsjednica Parlamenta, i premijerka i predsjednica države.

KIKI: Pa to je onda diktatura.

FIONULA: Pa ča onda, ako je diktatura? Jeste li vidili ča su nam spremali? Županija nas je otila prisilit da joj prodamo zemju ispod cine, da bi na njoj sagradila kampove, privatne vile, igračnice, terene za golf, tenis i ča ja znam ča sve. Ona bi brala milijune, a nami bi dala onu crkavicu i zbogom. A da ne govorim ča bi učinili od prirode. Posvuda bi bili tetrapaci, plastične boce, prazne limenke piva, konzerve i sve vrste škovaca. Zagadili bi cili otok. Na kraju nami više ništa ne bi priostalo nego se iselit. I sad recite ča je bolje: diktatura, oli to?

KIKI: A ča ćemo imat u diktaturi? Od smokav, maslin, loze i ribe ne more se živit ka gospodin.

FIONULA: Tovare! Mučni malo tim tambučom ča ga zoveš glavom. To ča bi otila Županija, učinit ćemo mi sami. Dovest ćemo investitora po našem izboru, koji će nam sagradit one najluksusnije otele s pet... ne, šest, sedam, osam zvizdica. I to na ničijoj zemji...

BURA: Kako ničijoj? Ta zemja je državna.

FIONULA: Zar tebi, Bura, još nije doprlo do mozga da smo sada država mi. I ono ča se sagradi na otoj zemji bit će naše zajedničko. Svi ćemo u temu imat

dionice. Nećemo nikome plaćat porez, i svake godine će nam kapat, kapat, kapat... Postat ćemo tajkuni.

KIKI: A ja sam pročita u fojima da su oti tajkuni lani poharali cili jug Amerike.

FIONULA: To su bili tajfuni, cukunu. A mi ćemo bit tajkuni. Oni ča su im puni takuini.

(Nastane graja u kojoj se ne razabire što tko govori.)

ZANZE: Molija bi za rič.

FIONULA *(lupajući mlatom svom snagom)*: Umuknite, grlo vam se osušilo, dabogda. Gospodin... ma ke gospodin. Zanze ima rič. *(Nazočni se umire.)*

ZANZE: Pri nego išta rečem, neka mi konobar donese...

KUŠTRE: Nisam ti ja konobar, nego ministar vinarstva i obraćaj mi se kako se pristoji.

ZANZE: Dobro, gospodine ministre, donesi mi po litre crnoga! *(Nakon što mu Kuštre donese i on malo gucne.)* Fionula oće diktaturu. A ne vidi da će nas ona dovest na ono od čega bi tila uteć. Posvuda u svitu vlada demokracija i Mejunarodna zajednica će nas zbrisat, ka Hitlera i Mussolinija, i dovest upravo one koji su nas tili opjačkat. Zarad tega moramo kod Mejunarodne zajednice steć ugled. A nećemo ga imat ako nimamo oporbu ka i druge zemje.

FIONULA: Oporbu? Ma nemoj mi reć! A ko ti ovod more bit oporba našoj vladajućoj stranci Napridak?

ZANZE: Evo ja. I još desetak njih koji su s menom formirali stranku. Tražimo da se raspišu izbori.

FIONULA: Zbilja? A kako vam se zove ta vaša stranka?

ZANZE: SD, oliti Stranka dišperaduna.

FIONULA: Ma bravo! Baš nam tako nešto triba. Dišperaduni protiv napritka. To nas more samo učvrstit na vlasti... A koji je program te vaše stranke?

ZANZE: Program, je li... Mi smo oni kojima ništa ne gre. Kad pojedmo na ribe, uvatimo dvi tri girice. Grozje nam uvene prije berbe. Sve nam se u kući raspada, i posteja, i stolovi, i katrige, a nimamo ni dasak, ni brukav, ni čekića za popraviti to. Nimamo ni zahoda, nego moramo srat u kartu i zakapat to u zemju...

FIONULA: Pa ča bi vi tili? Sami ste krivi ča vam je tako, jerbo se ne znate pomaknut s mista.

ZANZE: Ma znali bi mi micat, ali nam triba nešto da se zagancamo... da se

moremo potegnut malo naprid. Kad nami bude boje, to će donit dobro cilem otoku, jerbo ćemo svi bit jednaki. Neće više bit sirotinje.

Drugi song: AKUŽAJ

FIONULA: Samo naprid, Zanze! Imat ćete izbore i oni će vam pomoć da zbijete svoje redove. Jerbo, kad izgubite, bit ćete još veći dišperaduni negoli ste sad.

ZANZE: To ćemo još vidit. Nismo mi jedina stranka oporbe. Mile Gnjusto je osnova stranku alkoholičara. Njih ima ka mravi. I mi ćemo s njima sklopit koaliciju.

BURA: Ala Fionula, dosta je bilo tega tramakavanja i priđi na ono zarad čega si nas danas sazvala. (*Glasovi odobravanja.*)

FIONULA: Oma, oma, vrag odni i prišu. Sazvala sam vas zarad tega da raspravimo o onima troje u kantunu, župniku, doktorici i policjotu, za koje još ne znamo na čigovoj su strani.

KIKI: Ča se tu ima raspravjat? Ako su na našoj, moredu ostat, a ako nisu, neka gredu ča.

FIONULA: Da čujemo ča oni imaju reć. Don Đidi, podržavate li vi ovo naše odcipljenje, oli ste protiv njega?

DON ĐIDI: Vi znate, gospođo Fionula, da se Crkva ne miješa u politiku. Prema tome, nisam ni za ni protiv. Služim samo Bogu.

FIONULA: Ako služite Bogu, onda bi i za nas morali nešto činit.

DON ĐIDI: Pa činim. Držim i dalje svete mise, ispovijedam, pričešćujem, održavam vjeronauk za djecu...

FIONULA: To nije dosta. Sad kad dica ne gredu više u školu, jerbo nam je učitelj pobiga, morate vjeronauk proširit i na druge predmete. I odrasle mištane podučavat latinski.

DON ĐIDI: Latinski? Što će im latinski, kad ne znaju kako valja ni hrvatski?

FIONULA: Kako ča će im? Ako smo država, moramo imat i svoj jezik. Po tome se svaka država i narod pripoznaje. A latinski više niko na svitu ne govori. Osim toga, to je ionako nekad davno bija naš jezik, jerbo smo mi potomci Rimljana.

DON ĐIDI: Dobro, dobro! Ako netko ima želje naučiti latinski, neka mi samo dođe. Ja ga neću odbiti.

FIONULA (*Miri*): A vi, doktorice, na kojoj ste vi strani?

MIRA: Slično kao gospodin župnik. Ja sam liječnica i mene obvezuje Hipokratova zakletva. Za mene su svi pacijenti jednaki, bez obzira na državljanstvo i narodnost.

FIONULA: A ča kaže naš policjot Križe?

KRIŽE: Mene su ionako oni iz županijskog MUP-a skroz zaboravili. Niko se više ne zanima ni šta radim niti mi daje kakve upute. Ki da ne postojim. Zato ću radit za vas. Ako ništa, održavat ću red.

FIONULA: Evo pravog čovika! Odsad pa nadaje više nećeš bit zadnja rupa na svirali, ka ča te oni trataju. Pridlažem da ga imenujemo za ministra unutarnjih poslova!

(*Glasovi odobravanja. Odjednom bučno upadaju Bare, Gušte i Visko, koji se međusobno nešto prepiru. Na razabire se oko čega, ali čuju se glasovi: „Ti si kriv! Nije istina! Da si bolje pripazi, ne bi se to dogodilo.“*)

FIONULA: Ča je bilo? Jeste li izvršili svoju dužnost?

GUŠTE: Ma jesmo, ali nam se s trajekta iskrca oni Pepo Pilipeta. Tili smo ga dovest tebi da odlučiš ča ćemo s njim, ali ovi Bare...

BARE: Ništa ja! Da si ti bolje pripazi na njega, ne bi nam putem uteka.

FIONULA: Evo, Križe, tvoje prve zadaće. Imaš ga nać i stavit u pritvor da ga malo ispitamo. On je sin Andre Šporkog, koji je sad dožupan u Splitu i lako bi moglo bit da je ubačen ka špijun.

KRIŽE: Ali ja ga ne poznajem. Nisam iz ovizih krajeva.

FIONULA: Pripoznat ćeš ga po temu ča je lud za Maricom Markiolovom. On je sigurno najpri poša tamo... (*Gušti i Bari*) A jeste li ga bar ocarinili?

VISKO: To je jedino ča smo uspili napravit. (*Stavlja pred nju zavežljaj.*) Evo!

FIONULA: Ala, barem nešto! (*Pregledavši zavežljaj.*) Triba li neko mudante? (*Kiki podigne ruku i ona mu dobaci gaćice.*) Ko oće dva para bičav? (*Bura se javi i ona mu dobaci.*) Tebi, Lino, triba nova košuja, jerbo ti je ova sva šporka i poderana (*Dobaci mu košulju.*) Evo, ovako ćemo odsad pa unaprid. Sve ča država uprihodi, gre narodu.

Treći prizor

Dvorište male seoske otočke kuće. U njemu Marica hrani perad i usput pjevuši neku popularnu melodiju. Dolazi Pepo koji se oprezno osvrće oko sebe, a onda pride ogradi. Kad se uvjeri da nikoga nema u blizini, glasno zazove.

PEPO: Marice... Mare!

MARICA (*ugledavši ga, sine od sreće*): Pepo... (*Poleti do njega i njih se dvoje stanu grliti i ljubiti preko ograde.*) Toliko si mi falija sve ovo vrime.

PEPO: I ti meni. Nisam više moga izdurat da te ne vidim, pa sam se ukrca u prvi trajekt koji je vozija vamo nike turiste.

MARICA: Kako su te puštali? Više nikome ne daju iskrcat se na otok.

PEPO: Znam. Ali uspija sam iskočit u zadnji tren i pobić im. Samo da saznam ča je s teбом. Je li ti se ča dogodilo, kad te nije bilo u Splitu toliko dugo.

MARICA: Nije mi se ništa dogodilo, nego mi više ne dadu polaziti u školu. Baš sam mislila pobić nikom gajetom, samo da se najdem s teбом.

PEPO: Je li istina da si se zaručila za Ivu Prpinog i da se u subotu imaš vinčat s njim?

MARICA: Nisam od svoje volje. Sve je to moj otac učini, a da me ništa ne pita. Ali ne staraj se; neće bit nikakvog vinčanja. Pri ću se u more utopit nego za Prpinog pojt.

PEPO: Ma di mu je bila pamet? Je li on vidija kakav je redikul Prpin?

MARICA: Zna on to. Ali on me daje njemu ne zato ča njega oće, nego zato ča tebe neće.

PEPO: A čime sam se ja to njemu zamiri?

MARICA: Nisi ti, nego tvoj otac. Županija mu je zabranila saditi lozu ispod Migavice, na terenu koji je naš, jerbo da tu ima doć tenisko igralište.

PEPO: Ali moj otac nima ništa s otim. To ne spada u njegov posal u županiji.

MARICA: Virujem ti. Ali moj otac misli da je on to moga spriječit, a nije.

PEPO: Mare, izajdi vanka. Ovod nas more vidit svako ko projde.

(Marica iziđe iz dvorišta i njih dvoje se sklone u sjenu jednog bora, gdje se stanu privijati jedno uz drugo i ljubiti, nastavljajući pri tom razgovor.)

PEPO: Mare, kad su mi rekli da ti otac ne dade pojt za mene, doša sam na jednu ideju. Iskat ću od svojega rojaka Mile Gnjusa da mi pozajmi oni svoj motorni brod s kojim gre na ribe, pa ćemo njime otić zajedno u Split i tamo se vinčat.

MARICA: A ča ako ti ga on ne bude hotija dat?

PEPO: Onda ćemo jednega ukrest.

MARICA: Ajme majko! Strpat će nas oboje u prežun čim stignemo u Split.

PEPO: Neće. Sad je Hrvatska druga država. Zatražit ćemo azil i ne more nam niko ništa. Osim toga, brod ćemo ostavit da ga vratu vlasniku.

MARICA: A ča ćemo kad se vinčamo? Ti si brez posla, još studiraš, a ja nisam svršila školu.

PEPO: Ne brini, nećemo ostat u Splitu, nego ćemo poč dalje, lutat po svitu. Ne želim da živimo dosadno ka naši roditelji. Svaki dan isto: posal, kuća, posal, kuća...

MARICA: A okle nam šoldi za to?

PEPO: Snać ćemo se. Ja imam nešto eura. Putovat ćemo autostopom, oli ćemo nabavit dvi bicikle. Od jednog prijatelja planinara posudit ću šator pod kojim ćemo spat. A ranit ćemo se onim ča nam priroda ali ljudi dadu. Znaš kako stoji u Evanđelju: „Pogledajte tice nebeske! Niti siju niti žanju, a rani ih otac njihov nebeski.“

Treći song: LUNGO KORŽO

MARICA (*uznemireno*): Ajme, Pepo... Eno gre vamo moj otac s Ivom Prpinim... Moramo se rastat.

PEPO: Slušaj me dobro! U petak uvečer, u 8 uri, najt ćemo se u Lučici di su brodi. Upalit ćemo motor jednega od njih, Milinog ali kojega drugog, i ujutro smo u Splitu.

MARICA: A di ćeš ti sad? Morat ćeš se nigdi dobro sakrit, jerbo ako te najdu, propalo nam je sve.

PEPO: Ne staraj se. Znam di ću. Tamo di me niko neće iskat. A ako ko i dojde, ljudi će me sakrit.

(Rastanu se poljupcem i Pepo odjuri, a Marica uđe u kuću. Dolaze Markiol, krupan čovjek srednjih godina, i Ive Prpin, debeljuškast mladić koji djeluje pomalo retardirano. Kosa mu je raskuštrana, a po obrazima su mu izrasli prištići. Oni uđu u dvorište i Ive se zagleda u kokošinjac.)

IVE: Barba Markiol, ča ovo činidu ovi pivac i ova kokoš?

MARKIOL: To bi ti, ka ženik, mora znat. Jebu se, eto ča.

IVE: A oće li kokoš posli tega imat dice?

MARKIOL: Naravski. Ali ne će ih rodit, ka ča je tvoja mati tebe, nego će snit jaja. A iz jaja će izać njezina dica, koja se zovu pilići, ako nisi zna.

IVE: Čudno. Ja sam puno jaja u životu razbi i poji i uvijek je iz svakoga izaša žumanjac i bilanac, a nikada nije iskočilo neko pile.

MARKIOL: Postuju jaja i jaja, Ive. Jedna su ona od pivca, a druga ona koja kokoš sama snese. Iz onih prvih se izlegnu pilići.

IVE: A kako se zna koja su koja? Al to piše na njima?

MARKIOL (*više za sebe*): O, vrag odnija i ovi otok, kad sve ča valja u njemu oli je oženjeno, oli je pobiglo ča.

IVE. A zašto ljudi bižidu ča, kad je ovod tako lipo?

MARKIOL: Naravski da je tebi lipo. S tom pameti koju imaš, ne muču te nikakovi problemi niti te taru kakove brige.

IVE: Eto, vi govorite da sam pametan, a šjora Fionula ne misli tako. Sve je postavila za ministre, zastupnike, dala im niki položaj, a meni ništa.

MARKIOL: Ne staraj se, Ive. Kad se ovod otvori fakultet, ti ćeš bit ministar prosvite. (*Dolazi policajac Križe.*)

KRIŽE: Šjor Markiol, je l' ovo mladić koji se zaljubija u vašu ćer?

MARKIOL: Je, u subotu se ima s njome vinčat.

KRIŽE: Onda vam moram reći da je uhićen.

MARKIOL: A ča je učini?

KRIŽE: Znat će se kad za to dođe vrime.

MARKIOL: Da ti nisi nešto pobrka, Križe... (*Tiho mu nastavi.*) On ti je ka malo zaosta u razvoju i ne more bit odgovoran za svoje postupke.

KRIŽE: Ne znam ja ništa. Ja vršim samo svoju dužnost. Fionula mi je naredila da nađem mladića koji se zagleda u vašu ćer i da ga pritvorim.

MARKIOL: O tako ti Boga! Znači oni je mulac doša vamo iz Splita... Slušaj, Križe! To nije ovi mladić, nego drugi, Joso Pilipeta, zvani Pepo. Njega imaš nač i držat ga u pritvoru. Ča god dulje moreš, baranko do subote.

KRIŽE: Nemoj ti mene voditi žedna priko vode. Ja činim onako kako mi je rečeno. (*Ivi*) Jesi li ti, momče, zaljubljen u Maricu Markiolovu?

IVE. Jesam, i to puno.

KRIŽE: Onda se tute više nema šta divanit. (*Zgrabi Ivu za ovratnik.*) Ajde naprid ispid mene i da ti nije palo na pamet bižat! (*Odlazi s njim.*)

MARKIOL (*rezignirano slegnuvši ramenima*): A ko zna, možda je najboje da sve ovako svrši.

Četvrti song: IMBERLAN

Četvrti prizor

Dosta zapušten podrum u jednoj seoskoj kući. Umjesto namještaja, uokolo su neuredno razbacani sanduci i plastične kištre, na kojima sjede polupijani ljudi. Nekima od njih glava je već pala na prsa, pa su zadrijemali. Uokolo su vodoravno poredane bačve s pipama, iz kojih jedni toče vino u bukaru i piju, a drugi konzumiraju rakiju iz boce. Na jedan sanduk popeo se Mile Gnjus. Kosa mu je raskuštrana, nos nabubrio i crven, a košulja mu ispala iz hlača. Pored njega je Zanze. Dok govori, Gnjus se ljulja, očito nesiguran na nogama.

GNJUSO (*petljajući jezikom*): Braćo pijanci! Fala vam ča ste me izb... izabrali za predsjednika stranke. Došlo je vreme da i mi budemo orga... orgaza... (*Gucne iz bukare.*) organizirana politička snaga. Uskoro će izbori i mi moramo sas... sastavit svoju listu i osvojiti vlast. Slažete li se?

MATE: Ala, neka bude. Važno je osvojiti vlast. Da moremo to proslavit tako ča ćemo se dobro napit.

ŠIME: I ne samo to... Jedanput će i nas pijance neko slušati i poštivat.

GNJUSO (*jednom usnulom*): Jere, jesi li ti za to?

JERE (*prene se*): A? Ča si reka?

GNJUSO: Jesi li za to da budemo važna politička snaga?

JERE: Ma ča budemo? Mi to jesmo.

GNJUSO: E, nismo, jerbo nas još uvijek trataju ka najgore škovace. Svi oni takozvani trz... trzvenjaci nas preziru. Odsvakud nas tiraju. Doktori, socijalni radnici i ča ja znam ko sve ne... sastaju se da bi govorili protivu nas... Eno vam u novinam... jopet niki zana... zananstveni skup o alkoholizmu u Opatiji. Gadu nas uzduž i popriko. A kome smo mi ča skrivili? Mi smo najbolji ljudi na svitu. Nikome ne želimo zla i svakome smo prijateji.

MATE: Posebno, ako nam oće platiti piće.

GNJUSO: Ali mi ne moremo sami na izbore. Moramo stvoriti kolabo... koli... koaliciju. Za to su nam najbliži dišperaduni. Evo, ovdje je njihov predsjednik, šjor Zanze. Mi smo i dosad bili čvrsto povezani. Jerbo dišperacije se čovik najbolje oslobađa u našim redovima. Ko je za to, neka digni ruku!

(*Svi dignu ruke, osim ponovo usnulog Jere, kojeg ostali pokušavaju probuditi.*)

ŠIME: Jere... jesi li za, oli protiv?

JERE (*prene se*): A? Ča se dogodilo?

GNJUSO: Izjasni se. Jesi li za koaliciju s dišperadunima na izborima?

JERE: Uvik. U svako doba. I mi smo napola dišperaduni, napola pijanci.

GNJUSO: Ima rič šjor Zanze.

ZANZE: Gospodo alkoholičari! Fala vam na potpori. Ovako udruženi, imamo izgleda osvojiti vlast. Samo moramo pametno sastaviti zajednički program...

GNJUSO: Sastaviti ćemo ga sad odma. Evo prve točke: Svak more pit koliko ga god volja i niko mu ne smi reć: „Ne pij toliko, to ti skraćuje život.“ Jerbo čovik ima pravo izba... izabrat da kratko živi i uživa, umisto dugo, pa da se muči i nosi na škini teret briga.

ZANZE: Druga točka: Koje dišperan, ne smi ga se tirat da radi protivu njegove volje, jerbo to ga more bacit u još veću dišperaciju.

GNJUSO: Treća: Niko za nikoga ne smi reć: „Ne obadaji ga, pijan je, ne zna ča baljezga!“ Jerbo ima puno velikih ljudi koji su na svoje ideje došli baš onda kad su bili pri piću...

(Odjednom ih prekine nagli upad Pepa.)

PEPO (*Gnjusu*): Barba Mile, morete li me sklonit, jerbo me lovidu po otoku. Oće me staviti u prežun.

GNJUSO: Ma ko te to lovi i zarad čega?

PEPO: Ona krava Fionula i njezini pasi čuvari.

GNJUSO: Neka samo dojdju... Braćo pijanci, očemo li ovom momemu rođaku Pepu, kojega progonu sluge diktatorskog režima, pružit točiliš... ovaj, utočište?

ŠIME: Naravski. Neka samo stoji meju nami i pravi nam društvo. Na, uzmi! *(Daje Pepu bukaru.)*

MATE: Ko ga dirne, dobit će dvi po ćunki, da će mu se svi zubi sasut u grlo.

GNJUSO: Evo, vidiš, Pepo! Nimaš se čega bojat. Samo vazmi otu bukaru i natoči sebi. Pridruži nam se u piću i niko ti ništa ne more.

(Upadaju Gušte i Bare s lovačkim puškama.)

GUŠTE (*ugledašći Pepa*): Eno ga! Ala Pepo, poj s nami s mirom i nemoj nas silit da se služimo oružjem.

GNJUSO: Ma ko ste vi da upadate s oružjem na predzbo... predizborni skup jedne stranke koja će uskoro bit praele... prlamentarna?

BARE: O tom potom. Vlast je još uvik u našim rukam, i mi izvršavamo naredbe onih s najvišjega vrha.

GNJUSO: Ovo je kršenje demokra... kratskih načela. Pokušaj da se silom

utječe na rezultate izbora.

GUŠTE: To nima nikakove veze s izborima, nego je stvar kriminalna. Pepo je otija otet Maricu Markiolovu koja se ima udat za Ivu Prpina. Čak je smanta onog imberlanog vlaja Križu da Prpina uhiti umisto njega.

GNJUSO: Pepo je naš kandidat i ka takov ima munit... imunitet.

BARE: To će imat ako postane zastupnik. A dok to nije, bit će u prežunu.

GNJUSO: Ma ča je vami? Ne morete s njim tako ka s najgorim sasa... asasi-nom.

BARE: Ne bojte se, neće bit zadugo. Samo do Maričine udaje, zarad sigurnosti. A posli ćemo ga puštat.

GUŠTE: Osim tega, on nije ni član vaše stranke.

GNJUSO: Ko kaže da nije? Evo, ovi tren se učlanija. Je li tako, Pepo? Ala, pokaži im!

(Pepo natoči u bukaru i dugo pije.)

GNJUSO: Evo, vidili ste. Samo ga provajte taknut napravit ćemo međunarodni škandal.

GUŠTE: Ma koga će te vi zajebavat. Bare, al ćemo se bojat ovih nekoliko pijančina?

BARE: I to nas dva s puškam u rukam... *(Pride s Guštom Pepu i njih dvojica ga zgrabe.)* Ala, mali, ne čini pizdarije i poj s nami!

GNJUSO: Ča čekate, škvadro pijana? Navalite! Ne dajte da vas ova dva pizduna ustrašu onim svojim štrcaljkama!

(Pijanci navale na Guštu i Baru, otmu im piške i upere ih u njih. Shvativši da su u nezavidnu položaju, njih dvojica pobjegnu, a pijanci, predvođeni Matom i Šimom, u čijim su rukama sada puške, iziđu za njima.)

GNJUSO *(s vrata)*: Napunite im guice balinima!

(Začuju se dva pucnja i Mate i Šime se vrate.)

MATE: Jebiga! Promašili smo ih.

ŠIME: Bilo bi čudo da smo ih pogodili posli onoliko pića.

GNJUSO: Da to više nisam čuja, Šime! Oćete li naš najveći ideal... program s kojim gremo na izbore... uzimat ka falingu? Pa ča ako ste promašili? Važno je da su oni pobigli... Pepo, oćeš li uć u našu stranku?

PEPO: Vi znate, barba Mile, da ja ne pijem.

GNJUSO: Nima veze. Pravi se da piješ. Ja ću te postavit za svojega zaminika.

JERE: Ne, ne, bolje za rizničara. Tako ćemo bit sigurni da neće zapit člana-

rinu.

PEPO: Znate, barba Mile, ja ne želim imat nikakove veze s politikom. Protiv sam svake vlasti, i države i zakona i svakoga ko nam propisuje kako se imamo vladat.

GNJUSO: Pa i mi smo. Al ne vidiš da se borimo protiv vlasti?

PEPO: Je, ali tako da bi vi došli na vlast.

GNJUSO: Mi očemo bit nešto drugo. Vlast koja će ukinut svaku vlast.

PEPO: Svejedno. I to je vlast. A ja ne želim nikakovu vlast. Ni onu koja ukida vlast. Meni ništa na svitu nima vridnosti. Jedino ljubav. I to ne bilo kakova ljubav, nego ljubav prama Marici... Morete li mi vi, barba Mile, pomoć da se vinčam s njom?

GNJUSO: To nije baš lako. Ne bi tija imat posla s onim ludim Markiolom. Vidit ću ča se da učinit.

PEPO: Dajte nam oni vaš brod kojim grete na ribe, pa ćemo se s njim pribacit do Splita.

GNJUSO: Oću ako ne najdem ništa drugo. Ali najpri ću razgovarat s don Đidom da te potajice vinča s njom prije Prpina.

PEPO: Ča god učinite, zafaljivat ću vam do greba.

Peti song: ANARKIŠTA

Peti prizor

Prostorija u župnom dvoru. Na izdignutom podiju za stolom sjedi don Đidi, kao za katedrom, a na sjedalicama ispred njega su napridnjaci Lino, Kiki, Bura, Kuštre, Bare i Gušte.

DON ĐIDI: No da vidimo koliko ste upamtili od zadnjega puta. Što znači „Margaritas ante porcos“? Ti, Kiki!

KIKI: Pa... kako bi vam reka... To se nika Margarita šporkala.

DON ĐIDI: Tebi se mozak šporka, tukče jedan. Margaritas je biserje, a porcos su svinje.

LINO: Biseri i prasci! Da imam bisera, ne bi ih nikad stavlja isprid prasca. Ti su Rimljani bili skroz naskroz blesavi.

DON ĐIDI: Ti si blesav, a ne oni. To ti je ovo što ja upravo sada radim. Biserje latinske mudrosti stavljam pred vas koji ste gori nego prasci.

KUŠTRE: A tu ima još i niki Ante. Je li to možda Ante Bogojev?

DON ĐIDI: O, Gospe moja, zašto me ovako kažnjavaš? A ništa, idemo dalje! Što znači „Per aspera ad astra“? Je li, Kuštre?

KUŠTRE: To je niki Pero s perom nešto zasra.

DON ĐIDI (*očajno*): Fionula, prokleta bila, što si mi ovo natovarila na vrat! To znači „Preko trnja do zvijezda“, tovari jedni.

GUŠTE: Pa je... dobro ste rekli da je to mudrost. Kad ugaziš bos na trnje, vidiš sve zvizde.

DON ĐIDI: Nije to, nego ovo što vama nikako ne polazi za rukom. Htjeli biste doći do slave, a da se ne pomučite... Evo nešto jednostavnije: „Terra est stella“. Ti, Bare.

BARE: A ča mi triba govorit, kad znam da ću falit.

GUŠTE: Ja sam upamtija. Zemja je zvizda.

KIKI: A Fionula je... škužajte, velečasni, zaletija sam se.

(*Ulaze Gnjus i Zanze.*)

ZANZE: Velečasni, atili bi nešto s vami popričat, ali nasamo.

DON ĐIDI: Samo trenutak. (*Ostalima*) Za danas smo gotovi. Idite sad lijepo kućama, i ako vas je volja, dođite sutra. Hajde, hajde, nosi vas vra... uh, oprosti mi, Bože, što sam htio reći.

(*Izlaze svi, osim Gnjusa i Zanze.*)

ZANZE: Velečasni, vi znate da šjor Markiol oće udat svoju ćer za onog imberlanog Ivu Prpina...

DON ĐIĐI: Znam, znam sve. To bi bio jedan neprirodan brak i ja sam mu to rekao. Ali on je tvrdoglav kao mazga.

GNJUSO: A mala voli mojega rođaka Pepa i on nju. Već su se bili i zaručili. Markiol sve ovo čini samo da Pepu napakosti, jerbo se posvađa s njegovim ocem.

DON ĐIĐI: Da, čuo sam i o tome. Ali što ja tu mogu?

ZANZE: Morete i to puno. Ako bi vi, prije svadbe s Prpinim, potajice vinčali Pepa i Maricu...

DON ĐIĐI: O tome nemojte niti sanjati. To već zadire u politiku, a vi znate da ja od nje bježim kao vrag od tamjana. Jer, Markiol je Fionulina stranka, a vi ste oporba. A ja ne želim raditi u korist jednih protiv drugih. S ovim smo završili.

ZANZE: Onda ću vas zamolit nešto drugo. (*Gnjusu*) Mile, poj tamo vanka i pazi da ne bi neko doša prisluškiwat.

(*Gnjuso ode, a Zanze stane nešto tiho govoriti don Đidiju.*)

DON ĐIĐI (*skoči*): Pa vi ste skroz naskroz poludili. Takva prijevara! I to još pred posvećenim oltarom! To je... to je... čisto bogohuljenje.

ZANZE: Velečasni, privarit nekoga nije grij samo po sebi, nego po temu čemu služi. Ako se to učini za dobro, onda Bog neće imat ništa protiv.

DO ĐIĐI: I što bih ja onda trebao napraviti?

ZANZE: Ništa ča inače ne činite u takovim prigodam.

DON ĐIĐI (*nakon poduljeg kolebanja*): Dobro, ali upamtite što ću vam reći. Ja ništa nisam znao, ništa vidio, ništa čuo, ni sa čime nisam imao veze. Ukratko, sve ste vi, ništa ja. Jesmo li se razumjeli?

ZANZE. Naravski. Bit će kako želite. A vidit ćete da će nam i Bog u temu pomoć.

Šesti song: U BOGA TRIBA VIROVAT

Šesti prizor

Seoska ambulanta s pokrajnjim vratima koja vode u stacionar. U dnu prostorije su još jedna vrata, prekrivena zavjesom, iza kojih je skladište. Na sceni su doktorica Mira i Marica, obje u bijelim kutama, zatim Zanze, Pepo i Gnjus. Marica i Pepo se drže po strani zagrljeni.

ZANZE: Ja znam, šjora doktorice, da vas ovim moremo uvalit u veliku neprihvatljivu, ali morate nas razumit. Nismo mogli nikako drukčije.

GNJUSO: A jopet, mi smo čuli ča vi mislite u ovemu, i eto, srića je tila da vas je Markiol izabra za Prpinovu kumu.

MIRA: Ništa vi ne brinite. Učinit ću kako smo se dogovorili. Markiol će brzo prihvatiti novu situaciju, jer će to biti ono što i on sam u dnu duše želi, ali mu ovaj njegov prkos... ova potreba da pred svima izigrava nekog mačo muškarca, smeta da to i pokaže.

GNJUSO: Za slučaj da on dignu ruku na vas, mi ćemo bit spremni s puškom...

MIRA: Nema potrebe da idemo tako daleko. Neće on meni skinuti ni vlas s glave. Možda će samo malo galamiti, ali to više zbog svijeta negoli što bi stvarno bio ljut.

ZANZE: Doktorice, ne znamo kako bi vam zafalili...

MIRA. Nemate mi što zahvaljivati. Ja to činim ne zbog vas, nego zbog Marice. Znam što ona osjeća prema ovom mladiću. A ona mi je tu u ambulanti desna ruka. Izučila je sve što treba znati jedna medicinska sestra i teško bi mi bilo bez nje.

PEPO (*gledajući kroz prozor*): Evo ih, gredu vamo. Ne bi nas smili ovod vidit...

MIRA: Idite tamo u skladište. I budite tihi. Nemojte se micati niti puštati glasa od sebe.

(Povede Zanzu, Gnjusa i Pepa do vrata prekrivenih zavjesom i propusti ih unutra. Neposredno nakon toga ulaze Markiol i Ive Prpin. Ovaj potonji odjeven je u svečano crno odijelo koje mu nije po mjeri, pa mu ruke i noge dobro izviruju iz rukava i nogavica.)

MARKIOL (*Marici*): Ča ti ovod još činiš? Al si zaboravila da je u podne vinčanje? Ala, smista doma i obuci se kako se pristoji.

(Marica skida kutu i ljutita odlazi.)

MIRA: Ja vas ne razumijem, gospodine Markiol. Samo zato što ste se posvadi-

li s Pepovim ocem, vi upropaštavate život vlastite kćeri. Zar zbilja niste svjesni da će više od ikoga ona patiti?

MARKIOL (*drekne iz sve snage*): Ne znate vi kako je to kad ti neko ko ti je bija najboji prijatelj zabije nož u leđa.

MIRA: Znam dobro. I ja sam doživjela takve stvari i shvaćam vašu ozlojeđenost. Ali to nije opravdanje. Mogli ste naći i drugo rješenje.

MARKIOL: A koje? Koga bi mi vi priporučili? Prokleta ovo misto, kad u njemu ne moreš najt nijednoga pravoga momka.

MIRA: Nije stvar u momku. Mogli ste učinit i da se Marica ni za koga ne uda, kad ne želite Pepa.

MARKIOL: Je li? Pa da se njih dvoje potajice od mene vinčaju. Ovako, kad se ovo danas obavi, on više neće moć nikad nju oženit... Ali, puštimo! Evo, doveja sam vam Ivu da ga pripremite. Pristali ste mu bit kuma, pa ćete ga vi vodit do oltara.

MIRA: A hoćete li vi voditi Maricu?

MARKIOL: Neću, nego Fionula. Ja neću ni bit u crikvi, nego vanka, da ne gledam tu maškaradu.

MIRA: A hoće li biti netko od Ivinih?

MARKIOL: Neće, jerbo on nima nikog, nego staru mater. Ne zna se ko je blesaviji, ona oli on. (*Krene.*)

IVE: Barba Markiol, a di ćete vi sad?

MARKIOL: Ča se to tebe ti će? Grem za svojim poslom.

IVE: Niste mi rekli ča ću činit u crikvi.

MARKIOL: Nimaš ča činit. Kad te don Đidi upita vazimaš li Maricu za ženu, reć ćeš da vazimaš. I to ti je sve.

IVE: A ča ću dalje, kad to svrši?

MARKIOL: Pojt ćeš s nami doma di ćemo s gostima sist za stol i nešto pojist i popit. Moram li te učit i kako se to čini?

IVE: Nisam to misli, nego ča ćemo kad pojidemo i popijemo?

MARKIOL: Onda ti i Marica grete spat u zajedničku komoru.

IVE: Oboje na jednoj posteji, oli svak na svojoj?

MARKIOL: Na jednoj, na jednoj. Bračni par uvik spi zajedno.

IVE: Ali bit će nam usko. Morat ćemo se stiskat.

MARKIOL: Pa to i je zarad tega da se morete stiskat... Ne staraj se, doktorica će ti sve objasnit. (*Ode.*)

MIRA (*zagleda se u Ivu*): Ti mi, Ive, nekako loše izgledaš. Jesi li možda bolestan?

IVE: Jesam. Boli me ovi prst, jerbo sam se poriza kad sam materi tribija kumprile.

MIRA: Daj da vidim... (*Pregledava mu ruku.*) Ovo mi se čini vrlo ozbiljno. Lako bi moglo doći do trovanja krvi. Daj da te pregledam! Lezi ovdje... (*Polegne ga na ambulatnu ležaljku, a onda mu stane pregledavati oči, usta i osluški-vati ga stetoskopom.*) Hm! Gore je nego što sam mislila. Ti se, Ive, moraš hitno liječiti. Imaš visoku temperaturu. A to znači da ćeš ostati ovdje u stacionaru, a vjenčanje ćemo morati odgoditi.

IVE: Ajme, doktorice, Bog vas blagoslovija. Kad bi se to moglo odgodit zauvik. Jerbo više se bojim tega vinčanja negoli ijedne bolesti.

MIRA: Vidjet ćemo kako će se bolest razvijati... Daj, svuci se! Evo ti pidžama pa idi tamo u stacionar i lezi. Morat ćeš uzimati lijekove koje ti budem davala. (*Ive se razodjene i ostane samo u gaćama i majici, a Mira mu daje pidžamu i uputi ga u stacionar.*)

IVE (*ulazeći*): Nemojte se puno trudit da ozdravim, šjora doktorice, jerbo će me odma potirat prid oltar. Učinite da budem ča dulje bolestan.

MIRA: Samo ti lezi tamo i ne brini ništa. Evo ti ova tableta. Od nje ti neće biti ni bolje ni gore. (*Daje mu.*) Ja ću otkazati vinčanje, a ti se ne miči nikamo odatle.

IVE: Bog vas blagoslovi, doktorice, vi ste moj anđel čuvar.

(*Ive uđe u stacionar, a Mira pozove onu skrivenu trojku.*)

MIRA: Dala sam mu sedativ koji bi i konja uspavao... Nemamo puno vremena. Hajde, Pepo, brzo, preodjeni se u ovo njegovo. Stavi ovu periku na glavu, nalik je njegovoj kosi. Još samo da ti namjestim prištiće od plastike po licu, da mu budeš što sličniji.

(*Pepo sve radi što mu ona kaže i ubrzo postane vrlo nalik Ivi, to više što su njih dvojica istoga stasa.*)

MIRA (*kad mu na lice namjesti „prištiće“*): Evo! Ovako izdaleka nitko neće pomisliti da nije on. Jedino ako te izbliza pogleda malo pažljivije. Tu je najopasnija Fionula. Ona će biti pored tebe pred oltarom. Ali moramo se malo pouzdati i u sreću.

PEPO: Ja ću za vrime obreda okrenut malo glavu od nje. A posli, kad sve svrši, više neće bit važno.

Sedmi prizor

Prostor ispred crkve. Uokolo su se porazmjestili po grupama, na jednoj strani pijanci, Gnjusio, Mate, Šime i Jere, i dišperaduni, Zanze, Roko i Feba, a na drugoj Fionulini naprednjaci. Oni jedni drugima dobacuju pogrdne riječi.

ŠIME: Još malo do izbora pa posli tega nećete više bit napridnjaci, nego nazadnjaci.

KIKI: Ako nas budu vodili pijanci i dišperaduni, svi ćemo bit nazadnjaci.

MATE: Nećete se više šepurit po mistu ka pivci, nego ćete se sakrivat ispod zemje ka krtice.

BARE: Ta ti je slika ono ča zovedu delirij... fantazija koju pijanci vidu u zadnjoj fazi... isto ka i bili miševi.

JERE: Morete Fionuli lizat onu stvar.

GUŠTE: A vi onemu dišperadunu Zanzi dudlit...

FEBO (*pljesne se po stražnjici*): Evo, ovo ti je slika i prilika!

(*Pojavi se don Đidi i svi utihnu. S druge strane dođe Markiol, zaustavi ga i povede u stranu.*)

MARKIOL: Velečasni, hoti sam vas nešto zamolit. Morete li obaviti vinčanje tako da izgleda ka pravo, ali da ne bude pravo... mislim da nima nikakove zakonske važnosti?

DON DIĐI: Ja te ne razumijem, Markiole. Hoćeš li ti da se oni vjenčaju, ili nećeš?

MARKIOL: Ne znam kako bi vam reka. I oću i neću. Ne bi želija da mi se dite veže s onim imbečilom za cili život.

DON DIĐI: Pa zašto si me onda natjeravao da obavim to vjenčanje, iako sam te ja lijepo odgovarao od toga i upozoravao te na posljedice o kojima ti sada govoriš?

MARKIOL: Ma ja bi hoti da to samo prid svitom izgleda ka pravo... da do onega kurbina sina Andre u Split dopre glas kako se Marica udala za drugoga, a ne za njegovoga sina. A u stvarnosti da oni ne budu vinčani.

DON DIĐI: Ti, Markiole, očito ne znaš što hoćeš.

MARKIOL: Znam dobro. Oću da Andru i njegovoga sina ujidem za srce, a svoju ćer sačuvam za pravega čovika kad se najde.

DON DIĐI: Idi lijepo... uh, što sam htio reći... i ti i svi koliko vas je! Jedni

hoće jedno, drugi drugo, jedni da bude pravo vjenčanje, drugi da ne bude... Ostavite me već jednom na miru i pustite da radim onako kako mi dužnost nalaže. (*Krene u crkvu.*)

MARKIOL: Onda, morem li se nadat?

DON ĐIDI: Nemam ti više što reći. Mene se ne tiču te vaše svade. Ja nisam ni za koga, ni protiv koga, ništa ne znam, ni u što se ne pačam, ne radim ni za čiju korist ili, ne daj Bože, nečiju štetu. Služim samo Bogu i nikome više. (*Don Đidi uđe u crkvu, a Markiol sav bijesan odjuri sa scene. Iza toga pojavljuju se, svatko iz drugog kraja, Fionula s Maricom i Mira s lažnim Ivom. Pred vratima crkve dočeka ih don Đidi i uvede unutra, a sva masa uđe za njima. Na trenutak scena je prazna, a onda se pojavi Markiol, ali se ustručava ući, pokušava pa se predomisli, i stane hodati po dvorištu nervozno kršeći ruke. Vidi se da je uzrujan i jedva čeka da se obred završi. Dok se iz crkve čuje nerazumljivo mrmljanje, ide song.*)

Sedmi song: KAPJE ŠPINA

Kad song završi, iz crkve izlaze najprije Fionula, Marica, Mira i Pepo, a za njima svi ostali i don Đidi. Pijanci i dišperaduni zasiplju mladence konfetama. Markiol se podozrivo zagleda u Pepa.

MARKIOL: Čekaj, čekaj... Pa ti nisi... Koji si ti kurbin sin? (*Pograbi ga, strgne mu periku i obriše plastične prišteve s lica.*) A tako! Privarili ste me, mater vam vašu... (*Miri*) Jeste li mi vi doktorice ovo fabrikali? (*Mira slegne ramenima.*) A, ne, ne, ovo ne more bit vaša ideja, to ste sigurno smislili vi, velečasni... (*Pograbi don Đidija.*)

DON ĐIDI (*otima se*): Ja nisam ništa... Niti sam što vidio niti išta znam... Samo sam radio svoj posao...

MARKIOL: A ti, Fionula? Zar nisi vidila ko stoji blizu tebe prid oltarom?

FIONULA: Vidila sam, Markiole, odma otprve.

MARKIOL: I ništa nisi učinila ali rekla? Jesi li to prišla na stranu naših neprijateja?

FIONULA: Nisam nigdi prišla, nego se prominila stranačka politika. Sad je stranci Napridak u interesu da sve ovako završi. A bit će uskoro i tebi, ka našem članu, vidit ćeš.

MARKIOL : Briši me odma iz članstva... Svi ste vi ista banda... Urotili ste se protivu mene... Okružen sam samim šotokucama i izdajnicima... (*Vrisne*) Aaaa! Znadem ko je ovo zamuti... Ova pijančina Gnjusto... On je rojak ovega kozjeg brabonjka... Ovim rukam ću ti žigaricu izvadit...

(*Navali na Gnjusta i nastane hrvanje. Kad ga ostali pokušaju svladati, Markiol stane bijesno udarati sve oko sebe i urlati.*)

MARKIOL: Mater vam vašu... Jebem vam sve živo i mrtvo, i u grebu i vanka greba... Platit će te vi meni za ovo... (*Mlati šakama koga stigne.*)

(*Pojavi se Križe.*)

KRIŽE: Stoj! (*Svi se na trenutak zaustave.*) Ko je započeja ovu tučnjavu?

GNJUSTO: Niko. Započela je sama od sebe.

KRIŽE: Ako je niko nije započeja, to znači da su je započeli svi. Svaki posebno i svi zajedno.

ZANZE: Mudar zaključak.

KRIŽE: Onda ste uapšeni svi koliko vas god tute ima. Zbog remećenja javnog reda i mira.

KIKI: A di ćeš nas stavit kad nimaš toliko prostora.

KRIŽE : U školu, pa se tamo možete učit kako se triba ponašat.

KIKI: Odlično, ako ćeš nam ti bit učitelj.

Osmi prizor

Konoba za parlamentarno zasjedanje kao u drugom prizoru. Na okupu su predstavnici svih stranaka, pijanci, dišperaduni i napridnjaci. Osim njih, tu su još Mira, Križe i don Đidi. Na povišenom podiju opet sjedi Fionula koja udara mlatom pokušavajući smiriti buku. Kad joj to donekle uspije, onda započne govoriti.

FIONULA: Dame i gospodo! Zovem vas tako, iako to niste niti morete bit.

GNJUSO: A ti jesi! Mogla bi ka fina dama, takova kakova si, pojt na prijem kod ingleške krajice. (*Smijeh u dvorani.*)

FIONULA: Ma da mi to govori ko drugi, nego jedan obični pijančina Gnju-so! (*Uzvici „Ua“.*) Tišina! (*Opet udara mlatom.*) Ovod smo da vidimo ko je na izborim uvati najviše glasov, mi napridnjaci, oli koalicija pijanac i dišperadunov. Komisija je pobrojila glasove i sad će nam podnit izvještaj.

ZANZE: Čekaj malo! A ko je bila ta komisija? Ako je neko od tvojih, onda mi to ne priznajemo, jerbo nimamo ča očekivat.

FIONULA: Nije niko ni od mojih ni od vaših, nego neutralni, koji nisu u nijednoj stranci. To su doktorica Mira, policjot Križe i don Đidi.

DON ĐIDI (*istupi*): Molim da se zna! Ja sam tu bio samo formalno i nisam sudjelovao u brojanju glasova. Jer ja se ni u što ne pačam, nisam ni protiv koga ni za koga...

FIONULA: Čuli smo to već. Vi ništa ne znate ni onda kad znate, ništa ne vidite ni onda kad vidite i služite samo Bogu...

DON ĐIDI: Svete riječi. Upravo ste mi ih oteli iz usta.

FIONULA: Onda vam ih lipo vraćam i morete s njima pojt ča. (*Don Đidi ode.*) A rezultate će pročitat doktorica Mira.

KRIŽE: Neće nego ja. Ona je žensko i u politici je bez autoriteta...

FIONULA: Ma gledaj ti ovo! Ča misliš da ti u onemu repiću ča ti visi meju nogam leži višak pameti?

KRIŽE: Nije stvar u tomu, nego ja držim red tute u mistu i pazim da bude sve po propisima i pravedno.

FIONULA: Ali ona je od tebe učenija i pismenija.

MIRA: Neka, neka samo on pročita. Meni to ionako nije važno.

FIONULA: Dobro, Križe, izajdi i proglasi ko je dobi izbore.

(*Križe se popne na podij.*)

KRIŽE: Ovako! Glasalo je 253 mištana, od kojih sam ja 30 silom zakona privjeća na glasačko mjesto. Deset listića je bilo nevažećih, jer su na njima, umjesto imena kandidata, bile napisane same šporkarije.

ZANZE. Kakove šporkarije?

KRIŽE: To vam ne mogu prinit, jer sam fin čovik. Ali naći ću ja te kurvine sinove, jeba im pas mater, koji su ovo učinili.

FIONULA: Ala, puštimo sad to i daj nam rezultate.

KRIŽE: Ovako. Od 253 mištana za stranku Napridak glasalo je 160, a za Koaliciju 152.

(Među napridnjacima uzvici oduševljenja.)

ZANZE: Čekaj, čekaj malo! Ovod se nešto ne slaže. 160 i 152 je 312, a ti si reka da je glasalo 253. Manje onih deset nevažećih ih, 243. Pomišali su ti se lončići, Križe.

KRIŽE: Nisu mi se ništa pomišali. Ne može Križi niko majci prodat muda pod bubrige. Ja sam sproveća istragu i znate li šta sam naša? Za stranku Napridak glasalo je 59 mrtvih. Kad se to odbije, ona je dobila samo 101 glas, a Koalicija 142. Izbore su, prema tomu, dobili pijanci i dišperaduni. Ja sam svoje reka.

(Među pijancima i dišperadunima nastane euforija. Pripadnici stranke Napridak, Lino, Kuštre, Bare, Gušte, Visko i ostali napuštaju potuljeni dvoranu. Jedino Fionula ostaje na svojem tronu i stane se sarkastično smijati iz svega glasa.)

GNJUSO: Ala, Fionula, mići se odotod jerbo na to mjesto ima dojt naš pridsidnik.

FIONULA *(svejednako se smijući)*: Još ga niste izabrali. I dok ga ne izaberete, ja sam još uvijek vaša pridsidnica. I ne skalajem se odovod...

ZANZE: Ostavimo je neka zasad sidi i uživa. Pojmo mi izabrat svojega čovika i ne obazirimo se na nju.

MATE *(Fionuli)*: A ča se tako smiješ?

FIONULA: A kako neću. Vata me smij kad zamislim bilo kojega meju vami na mjestu pridsidnika države.

ROKO: I mi smo se tebi isto tako mogli smijati. Ali nismo. Jerbo to kako si ti izgledala na otemu mjestu više je žalosno nego smišno.

GNJUSO: Puštimo je neka se smije i pridimo na pridlaganje. Evo, ja ću prvi. Za pridsidnika države i vlade pridlažem samoga sebe.

ZANZE: Ma vidi, bogati! Di si čuja da neko sam sebe pridlaže na takovo

misto?

GNJUSO: Pa svugdi u svitu. Judi se kandidiraju za pridsidnika. A kad se neko kandidira, on na jedan malo drugačiji način pridlaže samoga sebe.

ZANZE: A po čemu misliš da bi ti bija najboji?

GNJUSO: Ne mislim da bi bija najboji, nego ja sam prestavnik najjače stranke. Nas pijanac ima više negoli vas i napridnjaka zajedno.

ZANZE: Ali za vodit državu oće se trizna pamet. A di nas moredu pijanci odvest? Samo do toverne di ima vina i rakije i nigdi dalje tega.

GNJUSO: A di će nas odvest dišperaduni? Oni ništa ne činidu, nego samo plačedu nad samima sebom. Država bi nam se zavila u tugu, umisto da vrca od veselja.

ZANZE: A s vami bi tirala bile miševe s otoka! Nami se baranko ne ukazuje ono čega nima, nego vidimo stvari onakove kakove jesu. Zarad tega, kad je već tako krenulo, i ja pridlažem samoga sebe.

ROKO: Podržava se. Evo ja već pomalo nalazim sebe. Nešto sam ka ojača. Hotija sam se danas obisit i već me prošla voja da to učinim.

JERE: A ča misliš da mi ne moremo najt sebe? Ko nam brani skroz se otriznit?

FEBO: Vi? Pa vi se nikako ne morete otriznit. Ni onda kad prispavate noć. Jerbo ujutro, kad se ustanete, još uvijek ste pijani, a onda odma na ono od jučer dodajete novo piće.

MATE: E, ali ako dobijemo izbore, niko više od nas neće kušat njanci kapi vina ali rakije.

ŠIME (*tihó Jeri*): Ajme, Jere, da mi se zbija jedanput skroz naskroz otriznit... pa se onda dobro napit. Koji bi tek to bili gušti.

GNJUSO : Čul i ste pridloge. Kandidati smo Zanze i ja. Koje za to da ja budem pridsidnik države, neka digne ruku.

(*Pijanci dižu ruke.*)

ZANZE: A koje za to da to budem ja?

(*Roko, Feba i još par njih dižu obje ruke.*)

KRIŽE (*koji sve vrijeme broji glasove*): Jedan, dva, tri, četiri... Jednako. Na jednoj i drugoj strani po deset ruku. Znači, niko nije izabran i morate iznova s novim kandidatima.

GNJUSO: A stoko vlaška, ča nisi vidi da su oni dizali obe ruke?

KRIŽE: Nije istina! To ste se vi oblokali pa ste vidili duplo.

(*Pijanci bijesno navale na njega prijeteći mu šakama. Čuju se glasovi: „Pizda ti*

materina vlaška, koga ti zajebaješ. Biž ća odotod i ne mišaj se više u ovo. Skinut ćemo te s mesta policjota!“ Križe pobjegne iz dvorane. Na trenutak nastane tišina, a onda se opet oglasi Fionula.)

FIONULA (*plješćući*): Bravo! Evo sad se vidilo kako ćete vi vodit zemju. A mogli ste to lipo riješit, da imate mrvicu pameti. Jedan da bude pridsidnik države, a drugi vlade. Premijer. (*Ponovo prasne u smijeh.*) Koji dvojac brez kormilara. Da pukneš od smija.

GNJUSO: Znaš li, Zanze, da to nije za odbacit, ako se ona i ruga. Evo, ja ću uzest državu. Tu ne triba ništa radit nego samo činit prežencu. A ti preuzmi vladu. Tu se oće čovik od akcije, trizan i odgovoran.

Osmi song: KAO NA HAŠIŠU

Kod zadnjih taktova songa začuje se najprije tiha tutnjava, koja malo pomalo postaje sve jača. Čuje se škripa željeza, brektanje motora, udarci od kojih se tlo potresa, zavijanje i tuljenje. Cijela prostorija stane se drmati, stakla na prozorima vibrirati, a sa stropa i zidova otpadati komadi žbuke. Svi zamuknu i sa strahom se stanu ogledavati oko sebe.

ROKO: Ajme meni, majko moja, ča je ovo... počinje susvita.

MATE: Meni se pari da se sve trese.

FEBO: Ovo ka da cili otok poskakuje.

ZANZE: Ja bi reka da je to jedan jači potres.

FIONULA: Nije potres, nego se ovo nebo naljutilo na nas. Ruši se doli na zemju i sve će nas spljoštiti. Ha, ha, ha!

ŠIME: Samo se ti smij, Fionula. Ovo neće izajt na dobro. Ja sam čuja da je jedan otok na nikom oceanu od ovakove trešnje potonija u more.

FIONULA: Nije samo jedan, nego puno njih. I mi ćemo potonut. Ali ne bojte se. Nije svako zlo za zlo. Kad trešnja svrši, opet ćemo isplivat na površinu. I bit ćemo umiveni, brez smrada i šporkice. I čisti ka suza.

ZANZE: Fionula, kako moreš to govorit? Al ne vidiš da će nas sve vrag odnit?

FIONULA: Kako koga, Zanze, kako koga. Nima više ni stranak ni države. Sve se ruši ča je bilo trulo. A kad više tega ne bude, imat ćemo jedan novi otok, puno lipji od ovega, kojemu će se svit divit po ciloj Europi.

GNJUSO (*osluškujući buku koja se i dalje pojačava*): Ča čekamo, ljudi, ča sto-

jimo ovod? Oćete li da nam se strop sruši na glavu? Bižmo ća vanka!

(Na te riječ i svi navale na vrata i stanu se gurati da što prije i zidu. Ali Fionula i dalje sjedi, ne pokazujući nimalo straha, i sa smiješkom gleda kako se ostali tiskaju na izlazu.)

FIONULA: Di ste sad vi novi pridsidnici države i vlade? Ne pada vam ni na pamet da narodu pomognete. Bižite vanka ka pantagane s broda koji tone. Mislite samo kako ćete škapulat svoju guicu... Evo, ovo je pravi tren da ljudi vidu ća ih ćeka s pijancima i dišperadunima. Odsad će ovod živit samo antialkoholićari i optimisti. Otok će nam bit raj na zemji.

(Kad na kraju ona ostane sama, izvadi jedan duguljasti papir, za koji se vidi da je ćek, i poljubi ga.)

FIONULA: Euro... ljubim te u neuro!

Deveti prizor

Livada na uzvisini iznad morske obale koja se ne vidi. Na njezinu rubu okupili su se svi sudionici radnje, pijanci, dišperaduni, napridnjaci, Križe, Mira i Fionula, i zapanjeno se zagledali dolje prema obali. U prvo vrijeme vlada tišina, a onda započinu komentari.

LINO: Gospe moja! Ovoliko trajektov još nisam vidi otkad znam za sebe.

KRIŽE: Nisu ti to trajekti, toware, nego teglenice.

ROKO: A sve ove puste makine... vidi kolike su samo... i koliko ih ima!

MATE: A ča je ono ča pari jedna velika motika?

KRIŽE: To i služi ki motika, za kopat zemlju... Zove se rovokopač.

ŠIME: A ono ča sliči na veliku kutljaču?

KRIŽE: To ti je bager. S otim se zemlja vadi i primišta.

JERE: A vidi ono ča pari mlinica!

KRIŽE: To je drobilica, vole jedan. S njome se mrvni kamen.

KIKI: A one druge makine... nikad nisam vidi nešto takovo...

KRIŽE: Ono tamo je buldožer, ono do njega kompaktor, a ono specijalni kamioni, kiperi i šleperi. To si valjda vidija.

FEBO: Ajme, Križe, ča si pametan! Ko bi na tebi reka. A okle ti znaš sve to?

KRIŽE: To smo sve mi imali, kad sam radija u miliciji u Splitu.

GNJUSO: A ča će to sve nami ovod? Ča mislidu s otim činit?

KRIŽE: Ne pitaj mene. Eno ti Fionula, pa neka ti ona reče.

FIONULA: Ča mislidu činit? Ono ča im je posal. Vadit zemju, ravnat je, razbijat stine, drobit kamenje, odvozit otpad, eto ča. Da bi se moglo gradit.

ZANZE: A čigovu zemju mislu oni tako vadit i ravnat?

FIONULA: Svačiju. I moju i tvoju i svih koji je imaju. Na njoj će se podignut oteli, kampovi, plaže, igračnice, sportski tereni i sve ča bogati stranci volidu kad dojdju ovamo.

KUŠTRE: Čekaj, Fionula! Ja sam član tvoje stranke Napridak i mi smo se dogovorili da zemju nećemo prodavat, nego sami gradit na ničijoj zemji. Državu smo osnovali da ne bi došlo do ovega. A sad ujedanput ovi dolazu, a da nikoga ništa ne pitaju. Jesi li ih ti dovela?

FIONULA: Ja! Nisu mala dica da jih triba vodit. Sami su došli.

KUŠTRE: Kako sami? Neko im je mora potpisat dopuštenje da dojdju.

FIONULA: Je, ja sam to učinila.

LINO: Ti? A kojim pravom ti odlučuješ za sve nas?

ZANZE: Sigurno su joj to masno platili.

FIONULA: Nisam to učinila zarad šoldi, nego zarad stranačke stege. Ne ove Napritkove, nego stranke koja je sada na vlasti u Jelsi. Vi znadete da mi nikada nismo bili općina za sebe, nego dil općine Jelsa. A zadnje izbore u Jelsi dobila je ista stranka koja i u županiji. Ne tribam vam govorit koja. Ona je sad na vlasti tamo, pa tako i ovod.

KUŠTRE: A kakove veze ti s otim imaš?

FIONULA: Ja sam odnikidan njezin član i ona me imenovala za povjerenika ovod na Ogoļjaku. Nima više Rosamaris. Opet smo u Hrvatskoj...

LINO: A tako! Izdala si nas. Ovod si radila tobože za nas, a potajice iza leđa protivu nas.

GUŠTE: I ko te ovlastija da njima samo tako daješ našu zemju?

FIONULA: Nisam je dala samo tako, nego prodala u vaše ime.

BARE: Za one mizerne šolde? Pa zarad tega smo se i pobunili.

FIONULA: Sad su u cilu stvar ušli strani investitori, pa su podigli ponudu. Dobit ćete svako 20% više.

KUŠTRE: O, veliko bogatstvo! A koliko su tebi dali za ovu sramotu?

FIONULA: To je moja stvar. O temu se ovod ne raspravlja.

ZANZE: Ma kojim se pravom ti postavjaš poviše svih nas? Odlučuješ u naše ime?

FIONULA: Oni su mi dali to pravo. Jerbo, kad se ovod sve izgradi i kad stvari krenu, ja ću bit direktorica cilega kompleksa. A to znači šefica svima vami.

ZANZE: O jebem te zemjo! Samo nam to još triba. E, neće to tako! Grem iz ovih stopa doli reć im neka se kupu okle su i došli.

FIONULA: Kasno je, Zanze. Više se ništa ne more prominit. Jerbo iza ovega stojidu općinski čelnici Jelse, iza njih županijski, a iza ovih ministarstvo gradnje. A ko stoji iza ministarstva, ne tribam ti govorit.

LINO: A mi? Oće li ko stat iza nas?

FIONULA: Oćete vi sami. Od šoldi koje ćete dobit uredite najpri kuće, a onda sebe. Lipo se upicanite, obucite ka gospoda, počesljajte se, operite, namrlisajte. Jerbo ne morete prid strani svit ovakovi šporki, poderani i smrdljivi. Kakovu bi sliku to ostavilo o svima nami?

GNJUSO: A mi koji nimamo zemje? Ča ćemo mi?

FIONULA: Morete se odselit u vlaje, oli ovoid zaposlit, kad se sve izgradi. Radit ćete one najgrezije posle: čistit podove, zahode, nosit valiče, odnosit škovace... ima puno tega. Jedino ne morete bit konobari. Nimate za to mota.

ZANZE (*Miri*): Ča vi, doktorice, mislite o ovemu?

MIRA: Ja? Ništa. Ja sam doktorica opće prakse i nije moje da o ovome dajem dijagnozu. Tu bi trebao jedan psihijatar.

(*Dolazi Markiol pun bijesa.*)

MARKIOL: A ovoid si, Fionula! Sve sam čuja i sve znam. I oma ću ti reć: Meni moju zemju neće niko uzest. A dojde li ko činit mi forcu, oćutit će moju šaku...

FIONULA: Ne budi prgav, Markiole, jerbo će ti se to razbit o glavu. Dojt će policjoti, ne ovakovi ka Križe, nego oni pravi, i odvest te sa seбом. A onda će ti vazest zemju, a da ti ne platu ni ono ča bi te po zakonu tukalo.

MARKIOL: Ha, misliš da ćeš me s otim ustrašit. Osigura sam se ja i od tega. Sve one mine ča su ostale od JNA zakopa sam ispod svoje zemje. Pa neka mi samo dojeddu s onim makinama. Odletit će u zrak u komadima, svi. I oni i makine.

FIONULA: O, Gospe moja, ludoga li čovika. Znaš li ti, šempjo, ča ti se more dogodit? Ako iko na toj zemlji strada, ti bi moga dobit doživotnu. Zarad tega, u svojemu interesu i u interesu cilega mista, vazmi nekoliko prijateja i pojte oma povadit te mine.

MARKIOL: Neću! Ja sam vam lipo reka, da se zna ča čeka onega ko stupi na moju zemju. I tako će ostat, ako triba, do kraja svita i vika.

(*Pojave se Marica i Pepo.*)

MARICA: Pape, učini kako ti govoru. Ne moreš glavom zid razbijat.

MARKIOL: Ča si i ti prišla na njiovu stranu? Izdala si svojega oca. A nije ni čudo, kad si se vezala za ovega kurbina sina. Znaš li ti, tuko jedna, da nam je njegov otac sve ovo priredi? I sad mu ti još u temu pomažeš. Zavadit ću vas oboje ka tiče... (*Nasrne na njih, ali ga ostali spriječe.*)

PEPO: Slušajte ča ću vam reć, šjor Markiol! Mene se sve ovo skupa ne tiče. I nimam nikakove veze s onim ča moj otac čini. Ja sam se još prije godinu dan posvadi s njim i nisam ga otada njanci vidi. Ja i Marica ćemo živit svoj život. Čim diplomiram, unajmit ćemo stan, zaposlit se i poslat k vragu i njega i vas. I ne želimo više srest ni jednog ni drugog... Marice, pojmo ča odovod. Zauvik... (*Gnjusu.*) Barba Mile, oćeš nam dat ključ od onega svojega broda,

ka ča si obeća?

GNJUSO (*dobaci mu ključ*): Evo ti ga, sinko, i poj sa srićom!

MARKIOL: Marice! Da se nigdi nisi makla odovod!

MARICA: Škužaj, pape, ali ne moreš ti meni više zapovidat. Ja sad grem svojim putem. A tebi želim svako dobro i malo više pameti.

MIRA: Idem i ja s vama. Čini se da ni za opću praksu ovdje više neće biti mjesta. Eliti trebaju fizioterapeuti, maseri, estetski kirurzi, stručnjaci za njegu kože... A ja ću potražiti drugi otok, po svojoj mjeri, ako takvog još ima.

(*Marica, Mira i Pepo odu. Markiolu se na licu ukaže tračak boli koja ga počne razdirati. Kad ga cijeloga preplavi, on naglo padne na koljena, prekrije rukama lice i stane jecati. Za to vrijeme ide song.*)

Deveti song: MANA

FIONULA (*pride Markiolu*): Ala, Markiole, smiri se! Nije sve tako crno kako ti se pari. (*Pruž a mu jedan papir.*) Vidi ča ćeš dobit za zemju! Više nego iko odovod. Jerbo na tvojoj zemji ima bit najveći otel. Oni de luks.

(*Markiol pogleda papir, na trenutak mu se lice razvedri, a oči sijevnu pohlepom. Ali tada kao da se sjeti da bi morao drukčije reagirati, zgužva nježno papir, pazeći da se ne ošteti.*)

MARKIOL: A ča mi to sve vridi, kad sam svoje dite izgubi?

(*Dolazi don Đidi u misnom ruhu, noseći svetu vodu škropilo, i prolazi pored svih, ne osvrćući se ni na koga.*)

FIONULA: Velečasni! A di ste se vi to uputili?

DON ĐIDI: Idem dolje blagosloviti tehniku i radnike. Da bi im posao tekao uspješno i bez nekih neželjenih pojava.

ZANZE: A tako! A di vam je sad ono: ja ništa ne znam, nisam ni za ni protiv, ni za jedne ni za druge... Sad ste se svrstali na stranu onih najjaćih.

DON ĐIDI: Nisam se nikamo svrstao. Ja se i dalje držim svojih načela. Ali ovo je projekt koji prelazi granice Hrvatske i Crkva ga podržava. A ja sam u toj Crkvi samo sitan kotačić mehanizma koji mora izvršavati ono što se na vrhu odluči.

FIONULA: A kojemu to vrhu, ako se smi znat?

DON ĐIDI: I crkvenom i državnom... Eno, vidite dolje onu jahtu koja upravo pristaje. Na njoj su krupne zvjerke: novi vlasnik, pa neki glavešine iz Mini-

starstva i oba direktora, onaj u izgradnji i onaj budućeg kompleksa.

FIONULA: Vlasnik? Kakav to sad vlasnik? Vlasnik čega?

DON ĐIĐI: Svega što će ovdje biti. To je jedan basnoslovno bogati ruski tajkun. Država mu je prodala koncesiju za ovaj projekt.

FIONULA: Ali meni su rekli da ću ja bit direktor kad se sve izgradi.

DON ĐIĐI: Budite pametni, Fionula! Ovdje se obrću milijunske svote novca da bi se to povjerilo nekome kao vi. Tu će doći stručni ljudi, s fakultetom.

FIONULA: A ja? Ča ću ja onda bit?

ZANZE: Očeš da ti ja rečem ča ćeš bit? Niko i ništa. Govno od pasa. Ka ča si i dosad bila.

DON ĐIĐI: Oprostite, to je on rekao, a ne ja. (*Ode ostavivši zapanjenu Fionulu.*)

Završni song: AMERIKA